

История за лъвовете и тигри

Или защо за България са важни американските инвестиции

ИВАН К. ДРЕНОВИЧКИ*

България несъмнено е неразделна част от Европа. Страната няма същите дългогодишни традиционни връзки със САЩ като Ирландия. Но през последните години съумя да развие добри политически и стратегически отношения. Новите политически реалности предполагат нови икономически решения.

Визията отвъд океана

Визията отвъд океана за България като обект на безвъзмездна помощ вече е в миналото. Програмата на американското правителство за подкрепа на икономиката и демократичните процеси е в процес на приключване за нашата страна. Американският частен сектор и финансови пазари са основен източник за финансиране на мащабни проекти по света, включително и инфраструктурни. Дълбочината и дългият хоризонт на този инвестиционен капитал, чийто портфейл надвишава \$ 8 трилиона, го прави изключително атрактивен за проекти, търсещи дългосрочно финансиране.

Бързата реакция и възприемането на адекватен икономически подход е от значение за българските компании, които постепенно започват да чувстват пълните измерения на конкурентния натиск в ЕС. Една от възможностите да по-

вишим собствената си конкурентоспособност, като същевременно насърчим икономическия растеж и създадем по-високо платени работни места, е да привлечем за партньори водещи, но все още непредставени в България компании.

Примерите са показателни: Севлиево отдавна се е превърнало в добра бизнес дестинация в международно-

ден план благодарение на "Американ Стандарт", а Американският университет в Благоевград въведе съвременни форми на обучение от 1991 г.

Това е въпрос на стратегически избор, който е добре да бъде изолиран от вътрешнополитически нестратегии. Не съумеем ли сега да активизираме икономическите отношения със САЩ на базата на сериозното политическо партньорство,

ще изпуснем шанса

да капитализираме положените усилия в политическата и стратегическата сфера. Ако все още не можем да предложим "пълния комплект" атрактивни за бизнеса условия, не е логично да не се опитваме да привлечем инвестиционни партньори, използвайки онова, което вече съществува като даденост. Освен преките икономически ползи активното икономическо поведение ще стимулира допълнително реформите, защото между инвестиции и реформи съществува пряка зависимост.

*Авторът дълги години работи в областта на българо-американските икономически отношения.

НАСКОРО „24 часа“ публикува статия на Милен Велчев „Може ли да станем тигърът на Балканите“, която апелира за реформи в икономическата сфера.

Примерът с Ирландия (любим сюжет за реформатори), която през последните 15 г. от сив, невзрачен и беден край на ЕС успява да се преобрази в икономически тигър, търпи постоянни интерпретации. Логично, отделни автори подчертават онези

елементи от

"рецептата на успеха",

които смятат за решаващи. Наред с посочените в "24 часа" стабилност, свобода и предприемчивост, повечето включват ясна правна система, ориентирана към бизнеса правителствена политика, добри трудови отношения и качествена работна сила.

Основна роля в този модел играят американските компании, тъй като техните инвестиции в 4-милионната държава надхвърлят 75 милиарда долара. Тази цифра превишава пет пъти инвестициите на САЩ в Китай.

И ако за осезаемото пришествие в Ирландия допринасят и утвърдените културни връзки между двете страни, другаде американците са водени от чисто икономически интереси. Щатите са чужд инвеститор номер 1 в Дания, Франция и Германия. Общо в страните от ЕС американски фирми осигуряват заетост на 7 млн. души.

Инвестициите са елемент от все по-интензивните икономически отношения между двете страни на Атлантическия океан. ЕС и САЩ заедно представляват 10% от населението, но благодарение на стратегическите си взаимоотношения осъществяват 40% от световната търговия и произвеждат над 60% от БВП на планетата. Трансатлантическата търговия и инвестиционни потоци възлизат на 1,2 млрд. евро на ден. Инвестициите в двете посоки на океана са внушаващи - надхвърлят 1,5 трилиона евро.

11 АНАЛИЗИ

Може ли да станем тигъра на Балканите

4 тигри в икономиката, за да скочим и постигнем европейците по богатство

Текстът съдържа кратки статистически данни и анализ за икономическото развитие на България в сравнение с европейските страни. Включва данни за БВП, заетост, инвестиции и конкурентоспособност.

Факсимиле от статията на Милен Велчев на 20 юли